

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК СЬОМИЙ.

Адреса редакції і контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6,
Телефон редакції 1488.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1912

на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.
11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.	2 м.	1 м.	1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 мая 2 р., або по 1 карб. на протязі перш. шести місяців.

Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 крон 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к. на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закорд. читачі передплачують газету через пошти, то платять за газету по ціні, встановленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки в 1-го числа кожн. місяця.

ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 3 КОП.

(При зміні неодмінно прикладати стару адресу.)

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статті більш, статті до друку негодяться, переконуються в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються Рукоси, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

3 ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШІВ редакція не листується.

Просьба авторів додержуватися правописзу „Рада“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК:
ЗА РІДОК ПЕТИТУ, АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перед текстом 20 коп.
після тексту 10 коп.
„сторонні повідомлення“ 50 коп.

За ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВНІ.
Оповістки про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТІ від окремих осіб, фірм і закладів, що мешають, або мають свої Головні контори чи Управління закордоном в Росії, в межах Російської Держави за ВИКЛЮЧНИМ губерній: Київської, Харківської, Херсонської, Орловської, та Подільської, опроч контори „Ради“,—приймаються виключно в ЦЕНТРАЛЬНІЙ КОНТОРІ ОБ'ЯВЛЕНІЙ ТОРГ. ДОМА Л. В. МЕТЦЛЬ і Ко. Москва, Мясницяка, д. 5/6, Ситова та в ОТДІЛАХ ТОГО Т.Д.: „в Петербурзі“,—Морская 11; Варшаві, —Маршиловская 130; Вільні, —Большая 38; Лодзі—Петроковская 1; Парижі, —8, плац. Бирья“.

Приймається передплата на 1912 рік на українську газету „РАДА“

РІК ВИДАННЯ СЬОМИЙ.

Газета політична, економічна і літературна, виходить у Києві щодня окрім понеділків і днів після великих свят. „Рада“ має широку програму, як звичайні великі політичні газети: дає огляди життя політичного, громадського, економічного на Україні, в Росії і за кордоном; друкує фельетони, а також статті критичні і твори красного письменства.

ДО СПІВРОТНІЦТВА в „РАДІ“ запрошено визначніші літературні і наукові сили.

„Рада“ має ВЛАСНИХ кореспондентів в Державній Думі, в Державній Раді, а також в політичних центрах Європи, в Лондоні, в Парижі, в Римі, в Мюнхені, у Відні, в Празі, у Львові, в Чернівцях і в усіх визначніших містах України по цей і по той бік кордону

Ціна „РАДИ“ з приставкою і пересилкою в Росії:

на рік	на 6 м.	на 3 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.	на 1 м.
11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.	3 м.	2 м.	1 м.	1 м.
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65.

Передплату на рік можна виплачувати частками в такі строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб.; в 3 строки: на 1 янв. 2 карб., на 1 марта 2 карб. і на 1 мая 2 карб., або по 1 карб. що місяця впродовж першого півріччя.

Пробні №№—**безплатно.**

Всім передплатникам, що виплатять ЦЕ ШІСТЬ РУБЛІВ буде вислано

„Словник української мови“

Зібраний редакцією журн. „Кієвская Старина“, премірований Рос. Акад. Наук і виданий під редакцією і з доповненнями Б. ГРИНЧЕНКА, в 4-х великих томах. В книгарнях словник цієї предается по 8 карб., без пересилки.

ЗМІНА АДРЕСИ—30 к., артистам і учням всіх шкіл—**БЕЗПЛАТНО.**

Адреса редакції і головної контори: у Києві, Велика-Підвальна вул. д. 6, біля Золотих Воріт. Телефон 1488.

Передплата на „Раду“ на таких-же самих умовах, що і в конторі, приймається: у Києві: 1) в Українській Книгарні, Бованківська 8, 2) в Книгарні „Л. В. Б.“, Н. Володимирська 28 і 3) в Книгарні Череповського, Фугакейська 14) в крам. „Час“, Театральна пл. 48; у Варшаві в Гр. Станури; в Одесі в крам. „Литвиненко“ і в україн. книгарні „Міло“, Конна, 11; в Катеринославі—Книгарня Лопатинської, Проспект в Мегаїподі—Мезюжна, д. 6. Есесна у д. Залізняка; в Полтаві—Книгарня Маревна, бульвар Котляревського; в Петербурзі—Книгарня Воля; в Харкові—Українська Книгарня, Рыбна.

Редактор В. Яновський. Видавець В. Чкаленко.

НА РОЗІ ХРЕЩАТИКА 31, та ЛЮТЕРАНСЬКОЇ.

„СОВРЕМЕННЫЙ ТЕАТР“ вистави

Хрещатик 31, хід з Лютеранської вул.

Дирекція арт. С. П. Б. імперат. театру С. Н. ЖДАНОВА та І. Я. ГЛАДКОВА.

Сьогодні, 9 марта 1912 р.

У вечері—чотири вистави. ПОЧАТОК о 6 Г. ВЕЧ., 7^{1/2} г. 1) Кінематограф. 2) „Кофейная Кантата“, музика Іогана Баха. 3) „Интерлюдії“ в участі ВІДОМОЇ ТАНЦОВИЩІ С. П. Б. театру

4) „Домъ на Петербургской сторонѣ“ 1 д. і 2 с. співами, твор Каратигина. Місяця номеровані. Дни місяця: ложі 5 карб., 1.10, 75 к. і 50 к. Учням число квитків обмежено. Квитки завчасно продаються в касі театру з Режисер І. О. Соффер. 1 г.—3 л. Декорації художника К. І. Есесова.

НА РОЗІ ХРЕЩАТИКА, 31 та ЛЮТЕРАНСЬКОЇ.

10 рік існування. 1912. 10 рік існування.

„Ukrainische Rundschau“

(„Український Огляд“.)

„U. R.“ виходить у Відні, в Австрії, на німецькій мові, і подає систематичний огляд життя усього українського народу.

Плата за рік (з доставкою) для Росії 4 карб. (Можна частками, по 2 чи по 1 карб.) Окремі №№ 35 коп.

Передплата приймається в книгарні Літер.-Наук. Вісти.—Велика Володимирська 28.

Дирекція С. В. БРИГНА. ТОВАРИСТ. ОПЕРН. АРТИСТ.

Городський Театр.

Сьогодні, 9 го марта, гастроль відом. козор. соопрано та віком. лірско-драмат. тенора

Марії Гальвані де Техада

Еміліо Переа—Травіата. Уч.: д-ки Марія Гальвані, Переа-Гіна, Харитонова, д.д. Ем. Переа, Гладков, Вуколовський, Дененко, Кошаревський, Рыбінов. Ноч. в 7^{1/2} г. в. Завтра, 10-го, гастроль відом. драмат. соопрано ЦЕЛЕСТИНИ БОНІНСЕНЬЯ, відом. драмат. тен. Л. Б. ЗІНОВЬЄВА та віком барит. ЦЕЗАРЬ ФОРМІНІ—„ТРУБАДУРЬ“. в нед. 11-го, дв. вистави: ранк. замість од. „Камо Врязаши“ состоит. прощальн. гастроль МАРІЇ ГАЛЬВАНІ—„СЕВІЛЬСКИЙ ЦИРЮЛЬНИК“. Ціни значайні. Квитки взяті на оа. „Камо Грязаши“ прохаютъ верн. в касу те т. і одержати гроші назад. Вечер. гастроль ЦЕЛ. БОНІНСЕНЬЯ, ЕМИЛ. ПЕРЕА І ЦЕЗ. ФОРМІНІ: „Тоска“ в вистор. 13-го, гастроль ЦЕЛ. БОНІНСЕНЬЯ та Л. Б. ЗІНОВЬЄВА—„ГУЕНОТЫ“. Квитки з штемпелем „Гуеноты“ дісяні на вичор. 13-го марта. В середу, 14-го, гастроль ЦЕЛ. БОНІНСЕНЬЯ, ЕМ. ПЕРЕА І ЦЕЗ. ФОРМІНІ—„ДЖ ОКОНДА“. В чет. 15-го, гастроль Л. Б. ЗІНОВЬЄВА—„ИДИВОНА“. В пятн. 16-го, прощальна гастроль: ЦЕЛ. БОНІНСЕНЬЯ, Л. Б. ЗІНОВЬЄВА І ЦЕЗ. ФОРМІНІ—„АФРИКАНКА“. Квитки на всі вистави продаються. Квитки взяті на оа. „Мавонь“ прохаютъ повернути і одержати гроші назад.

Банкирський Дім

М. С. МАТУСОВСЬКИЙ

КІВ, ПОДОЛ. Олександрівська площа д. № 10.

Купівля і продаж % паперів, страхування виграшних білетів, позички під крам та % папери, інкасо умот і т. инше. 3-180-2

І-ша ЗУБНА лікарня. ПРИ ЛІКАРНІ ХИРУРГ.

Прорізна 10.

Спеціальна кожно-венерич. лічебница І. № 16, Михайлівська. Порада 50 к. Прі: 10—2 дн. та 7—9 веч. Ох 5—7 веч. завідувач лічоби. Д-р Гольдберг, приймає у себе № 16, В. Васильківська.

Д-р Черняк В. Житомір, 19, 5—8, жілки 1—2, Праці (сіф), вен., мочепох. пол. розст. Усі спец. методи гоїння.

Полтавські вибори.

Замітка про вибори адміністрації полтавського товариства взаємного кредиту, недавно надрукована в нашій газеті, повинна звернути на себе якнайбільшу увагу українського громадянства. Без усякого бажання „муштровані“ дрібні події, „роздухувати“ національну й партійну ворожнечу та „робити з мухи слона“, ці вибори треба признати фактом великого громадського значіння.

Факт той, що кадети вкузі з націоналістами виступили проти земсько української групи, набірає особливої цінности, коли взяти на увагу недалекі вибори в четверту Державну Думу—читаємо в тій замітці. Факт дійсно цікавий, але не тільки самий цей факт. Вчитуючись уважніше в ту замітку, ми довідуємося, що за українсько-земських кандидатів Демьяновського й Чижевського подано 605 і 585 голосів, а за кандидата супротивної групи Колесникова подано 535 голосів, причім за останнього голосували націоналісти і кадети. Чи не правда, аліане дуже оригінальний?

Та не на це ми хочемо звернути увагу читача, хоч і цей факт сам по собі дуже цікавий і має для нас не

аби-яке значіння, показуючи наочно, чи можуть українці рахувати на допомогу сторонніх громадських і національних елементів. Ми хочемо тут вияснити ті нові перспективи для українства, які випливають з полтавської події. Насамперед звертає на себе увагу та однастайність, з якою земсько-українська група проводила своїх кандидатів. Перше голосування вийшло на користь д.д. Чижевського й Демьяновського. Але супротивна група, бажаючи змінити результат виборів на користь своїх кандидатів, добилась перевиборів. І тут виявилось, що перше голосування не було випадковим, а явилось результатом свідомої й організованої тактики української групи.

Це—явище цілком нове. Ми не звикли до того, щоб у справах загальних, не спеціально-українських, наші земляки виступали організовано й однастайно. Коли ж такі виступи й бували, то кінчались вони нічим, як через внутрішні непорозуміння, так і через чисельну слабкість супроти інших груп. Полтавські вибори показують, що наше громадянство вступає в нову стадію життя—в стадію організованого обстоювання своїх прав та інтересів. Дрібний це випадок—полтавські вибори. Але той факт, що навколо українських кандидатів пошастило об'єднати більше 600-душ і підтримати те об'єднання на протязі досить довгого часу—надає цій дрібній події характер симпатичний і в великій мірі знаменний.

Можемо тільки побажати, щоб приклад полтавських наших громадян не зостався без дальшого наслідкування. Хай всюди, де існує до того найменша змога, українці виступають так однастайно й координовано—на всяких виборах, у всяких загальногромадських виступах то-що. Щора вже українству заявити себе не тільки як культурний, а й як громадський силі. І можна з певністю сказати, що ці реальні виступи принесуть українській справі далеко більше користі, ніж усяка словесна полеміка з ворогами й супротивниками нашого руху.

Кооперативний з'їзд в Петербурзі.

Розумна організація всякої справи—умова без якої не може розвиватись сама справа.

Таке твердження мусимо ми прийняти, коли підходимо до якого-б не було громадського діла.

Серед питань, намчених загально-російським з'їздом хліборобських кооперативів, що оце має відбутися з 11 по 16 марта в Петербурзі, організаційному питанню одведено значне місце.

Перед вами стоїть питання,—які форми мусять прийняти об'єднання кооперативних хліборобських інституцій. Питання заговорюється тим, що упорядники з'їзду мають на думці об'єднати інституції цілої Росії, яку власне, не тільки з економічного боку, а й в національній можна поділити на різноманітні райони. Наяти таку форму організації, котра б найбільше підходила до місцевих, районних умов, е завданням учасників з'їзду.

Кожне тіло лиш тоді можна вважати здоровим, коли всі члени його здорові—це яєно само собою. Тільки годі центр, що об'єднує те чи інше число інституцій, буде міцно зв'язується, коли кожна окрема інституція буде як найздоровіша. Центр—то серце, що постачає всім жилам кров; але при помочі тієї-ж крові відб.вають місцеві процеси, котрі зміцнюють окремі члени, а разом з тим і весь організм.

Хворість в однім місці притягає до цього місця кров, що виробляє не само серце (воно лиш розвозяє кров), а інші місцеві процеси. Коли-ж усі місцеві процеси не відбуваються нормально, центр—кволий, безсилый і не має звідки взяти сили, щоб підобити часткам.

Це дуже добре зрозуміли французькі кооператори. На останнім з'їзді „Федеративного центру народнього кредиту“, що відбувся в осени минулого року в Ліможі, між іншими, виснесено таку постанову.

„З'їзд знов підтверджує, що справжній принцип організації народнього хліборобського кредиту лежить в тому, щоб місцеві каси (деб-то кооп.

Театр Городського Народнього Дому

Трупа українських артистів Миколи САДОВСЬКОГО.

Сьогодні, 9-го Марта Концерт пам'яті Т. Г. Шевченка.

У суботу, 10-го марта у 1-й раз нова історична опера

БРАНКА РОКСОЛЯНА

на 3 дії з прологом, муз. Січнівського, лібр. виправаєно М. Садовським. Нові історичні декорації і нові костюми. Квитки продаються.

У неділю, 11-го, дві вистави: ранк. від 10 до 50 к. БУРАНА. Вечер. БОНДАРІВНА. У понеділю 12-го, від 10 к. до 1 р. 20 к. БЕЗТАЛАННА. У вівт. 13-го, на користь товариства скорішої допомоги учням вищих учебных інституцій г. Києва у 48 раз ЧАРІВНИЦЯ. Квитки продаються з 11 год ранку до 2 год. Зня і від 5 до 10 г. веч. Початок о 8 год. веч. Випов. режис. М. Садовський.

АНОНС.

У ВІВТОРОК 13-го ВЕРЕЗІЛЯ (Марта) має бути виставлена в ТЕАТРИ М. САДОВСЬКОГО на користь „СКОРОЇ ЗАПОМОГИ УЧНЯМ ВИЩИХ ШКІЛ м. КИІВА

ЧАРІВНИЦЯ

(грама на 5 дії)

Квитки на 10 перших рядів партеру, ложі і 2 ряди першого ярусу балкону можна одержати у д-ки Л. В. Григорович-Варської (Стрілецька 16,10. Липок у касі театру. Везефіді приймаються в подякою.

Перший ТЕАТР „МІНІАТЮР“.

ІНСТІТУСЬКА, 3. Телеф. 33-73.

Сьогодні, 9, в суботу 10 і в неділю 11 марта 1912 р.

1. „Конець драми“ в 1 д. 2. „Мотя“ в 2 д. 3. „Страшний кабачек“ в 1 д. 4. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 5. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 6. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 7. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 8. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 9. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 10. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 11. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 12. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 13. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 14. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 15. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 16. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 17. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 18. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 19. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 20. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 21. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 22. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 23. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 24. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 25. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 26. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 27. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 28. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 29. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 30. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 31. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 32. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 33. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 34. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 35. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 36. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 37. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 38. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 39. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 40. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 41. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 42. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 43. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 44. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 45. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 46. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 47. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 48. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 49. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 50. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 51. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 52. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 53. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 54. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 55. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 56. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 57. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 58. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 59. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 60. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 61. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 62. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 63. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 64. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 65. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 66. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 67. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 68. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 69. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 70. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 71. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 72. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 73. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 74. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 75. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 76. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 77. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 78. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 79. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 80. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 81. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 82. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 83. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 84. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 85. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 86. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 87. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 88. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 89. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 90. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 91. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 92. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 93. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 94. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 95. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 96. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 97. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 98. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 99. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 100. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 101. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 102. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 103. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 104. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 105. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 106. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 107. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 108. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 109. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 110. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 111. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 112. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 113. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 114. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 115. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 116. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 117. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 118. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 119. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 120. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 121. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 122. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 123. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 124. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 125. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 126. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 127. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 128. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 129. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 130. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 131. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 132. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 133. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 134. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 135. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 136. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 137. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 138. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 139. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 140. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 141. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 142. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 143. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 144. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 145. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 146. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 147. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 148. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 149. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 150. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 151. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 152. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 153. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 154. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 155. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 156. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 157. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 158. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 159. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 160. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 161. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 162. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 163. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 164. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 165. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 166. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 167. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 168. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 169. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 170. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 171. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 172. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 173. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 174. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 175. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 176. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 177. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 178. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 179. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 180. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 181. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 182. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 183. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 184. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 185. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 186. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 187. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 188. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 189. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 190. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 191. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 192. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 193. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 194. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 195. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 196. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 197. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 198. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 199. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 200. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 201. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 202. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 203. „Музичний А-ТРАНТ (спів)“ в 1 д. 204. „Музичний А-

повіту, що по над галицьким кордоном, з'явилось багато скажених собак. В нещасних випадках людість звертається до заборони та шептук, що тут у великій шани.

► Ілюстрації для козацьких могил. Виталий звертається до художників «малоросов» з проханням намалювати такі ілюстрації для козацьких могил: 1) Полонений під Зборовом польський король дає Богданові Хмельницькому лицарське слово полекшити долю народу; 2) Вересетидке поле після бойовища: Ой, чого ти почорніло, зелене поле... «Малорос» малайр, що взявся б зробити потрібні оригінали мають звертатися за квизаками й умовами на таку адресу: Почаїв, Вол. губ., Будівельному комітету козацьких могил.

► З Поділля. Робітники. 3-го марта до Кам'яця прибуло з Польщі 500 робітників для земляних праць на залізницю.

► Цируляр. П. подільський губернатор спеціальною циркуляром повідомив всіх мирових посередників губернії, що зважаючи на прохання ради київського губерньського одділу союзу руського народу про заборону торгівлі, ярмарків і базарів по неділях і в свята, — п. київський, подільський і волнинський генерал-губернатор наказує негайно одсылати куди слід всякі постанови волостних і селянських громад, підлеглих мировим посередникам, які торкаються торгівлі в неділі та свята.

► З Чернігівщини. Постанова земства. В козопольській земській бібліотеці єсть велика сила перекладних та оригінальних творів відомих і невідомих авторів; книжки ці подаровані земству та дісталась, як додатки до часописів 70—80—90 років. Книжки ці для читача не цікаві і їх мало хто читає. Виявилось, що найбільш читають періодичні видання та твори сучасних авторів, найменш—наукові. Привчаючи такого «нехтування» старих додатків—романів земство почало в періодичних виданнях, які одбивають читачів, і земство ринило не виносувати цього року журналів, в тім числі «Нр. Наук. Вогнища», який мав дуже багато читачів. Не виносувати журналів до того часу, поки не буде прочитано всіх «гуляшків» доі книжок. Ця постанова земців переведена вже в життя. Вона виклала в місті незадоволення. Читачів в бібліотеці поемшало зразу.

► З Податщини. Асїгновка на пам'ятник. 19 лютого громада Хорольської волости асїгнувала 1500 карб. на пам'ятник Цареві Визволителю. Пам'ятник мають поставити в городському сквері.

► Без дозволу. Фершал д. В., одержавши із Об'єднаного Комітету книжку для збирання жертв на пам'ятник Т. Г. Шевченка звернувся за дозволом на це до п. Хорольського справника. Не найшовши у себе на це дозволу, п. справник звернувся за повоном до п. Губернатора.

► Суд. Виїздя сесія Полтавського Окружного Суду в г. Хоролі засадила козака Гривбиначка на 3 місяці при поліції за образу Величності.

► З Харківщини. Кобаарі. Після Харківського археологічного з'їзду в 1902 р. кобарям було дозволено співати по городах та селах, але місцева адміністрація часто забороняє їм співати, що примусило 4-х відомих кобарів Із. Кучеренка, С. Пасюгу, П. Гащенко та Гр. Кожушка звернутися в Московське Імператорське археологічне т-во, щоб воно одстало їм дозвіл співати і грати на базарах та ярмарках. Тепер графа Уварова повідомля, що прохання кобарів уважено і вони можуть вільно вести на село високо-художню рідну пісню й думку про старовину.

► Самогубство вчителів. 5 марта, вранці, в слободі Ольшани, Харківського повіту, знайшли труп вчительки місцевої земської школи Надії Кирил. Гальчевкової, 21 року. Вона повисла в своїй квартирі на мотузку. Після неї не лишилось нічого, щоб могло посвідчити про причину самогубства.

► З Херсонщини. Газета. У Херсоні вийшло перше число, замість губернаторського «Родного Краю», газети «Южная Русь». Редактори «Родного Краю» залунали грошові справи—через це довелося переміняти назву газети і редакторів.

► Штраф. Херсонський губернатор оштрафував на 200 карб. елисаветградську газету «Голос Юга» за передрукуючи ще торік з «Р'їч» статтю «Курская бль».

► Постанова. Херсонський полімейстер видав обов'язкову постанову про те, щоб держателі заїздів одбірали у вагаючых селян паспорти для заяви їх поліції. За невиконання цієї постанови держателів заїздів було покарано не раз. Тепер держателі забавували і не пукають в заїзди селян.

► Злочинці. В Елисаветграді оружні злочинці вломившись в квартиру вдови Рябченкової, заваяли її очі, ввади 800 карб. грошей, поділялись ними тут же і звикли. Двох злочинців поліція вже зловила і витрусила в них 500 карб. Арештовані признались і видали свого товариша, який встиг втікти в Катеринослав.

► З Таврії. Читання. 4-го марта, як пише наш кореспондент, в Бердянську почалися читання по агрономії. Лекції читають два агрономи—повітовий та участковий.

Галичина.

(Од власної кореспондента).

► Стіпендійний фонд ім. Шевченка для українських письменників, артистів і молодіжи, що по укіаченню університету посвячуються дальшму науковим студіям основано при товаристві «Провіта» в 1895 р. за почином молодіжи та заходами головного виділу «Провіта». На капітал фонду в сумі 5000 кор. склалися головні доходи а вечерниці уряджуваных шро року на ту ціль. З цього фонду видавалися шро року стіпендії по 200 кор., а року 1909, коли основний фонд зріс до суми 8.472.08 кор.—по 300 кор. З фонду цього користалось за увесь час 12 осіб на суму 3700 кор. В 1910 р. дістав стіпендію з цього фонду Михайло Гавралак, студент ераківської академії штурк красних, а в 1911 році письменник Гнат Хотчевич, обидва з російської України. В шм році дістав стіпендію письменник Михайло Яцьків, галичанин. Хоч які невзначі ці стіпендії—підмоги, але й вони часто стають в великій послузі для одних. Треба побажати, щоб фонд цей збільшився хоч би в два рази тільки, як він тепер е, щоб наші письменники і артисти могли в будучині одержувати значнійші допомоги. Тепер він збільшується додаванням решти відотків, а не завало, щоб на цей фонд познали анов жертви а добровільних датків і доходів а вечерниці, концерти і т. д. Утворити подібну автономну інституцію для українських письменників і артистів в Росії е ділом припершій обетавинах майже неможливим. А потреба а ній єсть, те всі мусять відчувати, а приваїтним розуміти, хто цікавиться долею нашого письменства і нашої штурки та долею робітників на цій ниві. Товариство «Провіта» не робить рїжачі між галичанами і російськими українцями і я зазначила наділяла російських українців два рази запомогами з фонду. Думаємо, що російські українці не будуть робити рїжачі з того, що фонд цей зривається. «Провіто» у Львові, а не в Київі і подбайте про його збільшення.

► Самодіяльність львівського населення в цифрах. Недавно львівська поліція оповістила статистику існуючих у Львові провітних, добродійних і інших товариств, яка киде певне світло на салу кожної національності, що живе у Львові і степень розвиненої самодіяльності суспільности. Огже по цій статистиці е у Львові діяльних товариств польських 456, жидівських 195, українських (а тім скільки московіфільських) 84. Не діяльних товариств е польських 77, жидівських 28, українських (в тім і московіфільських) 12. Свajo затверджених товариств, які ще не увийшли в життя е польських 71, жидівських 13, українських 11.

Буковина.

(Од власної кореспондента).

► Поворот в тактиці українських послів супроти правителів. На нараді українських парламентарних і сесійных послів, яка відбулась недавно, сконстатовано, що привітальне відношення до українських домагачів і потреб українського народу пасивно через те повстало питання, чи не прилучитись буковинським послам в парламенті до оловіції українських послів в Галичині. До цього часу буковинські послы йшли за правительством, Тепер вони готові вступити навіть до спільного українського клубу.

З'їзд інструкторів-садівників з Київщини.

Учора скінчилися засідання інструкторів-садівників, скликаних київським земством для обговорювання технічних і організаційних питань. На з'їзді були представники з Харківщини, Поділля, одкривши ж він під прелідательством члена управи Д. В. Логіновського.

Губернський інструктор С. В. Країнський у своєму докладі познайомив присутніх з сучасним становищем садівництва, огородинства і виноградарства, указавши на велику роль інструкторів, дякуючи яким наше садівництво піднялось у значній мірі.

Потім було підняте питання про виноградарство на Київщині; як вияснив докладчик С. В. Країнський, виноградарство на східно-південній стороні Київщини може дати великий дохід, на це уже зверну увагу департамент і тепер дає грошову допомогу на заснування показних виноградників і присила спеціаліста; повітові земства теж ідуть на устріч департаменту і допомагають з свого боку, так наприклад, черкаське уже заклало спеціального інструктора-виноградяра д-ку Бажанову.

Департаментський спеціаліст виноградар С. Р. Моргенштерн указав, що послі справи залежить від того, як її поведи. Так по його словам, необхідно, закладати виноградники тільки з чубуків, котрі пришенені до американських протифілоксерних коріців, в іншому ж разі наші селянські виноградники будуть знищуватись філоксерою, чубуки ці повинні продаватись селянам на льотних умовах, а також необхідно завести міжповітову виноградарську комісію з спеціалістами і інструкторів, котра стежила б за виноградарством на Київщині.

З'їзд з усім цим цілком згодився і вирішив прийняти як мога більше участі в допомозі цім спрам.

У другому докладі С. В. Країнський указав на необхідність вибора підходящих

сортів фруктів для Київщини, бо селяне завоять ніколи такі сорта, які не дають ніякого прибутку. Дерева ці селяне часто купують у приїзжих продавцям і тим підляють обманові. З'їзд постановив скликати наради інструкторів, на котрих буде вирішуватись, які сорта фруктів найбільше підходять, а також зробити досліди по торгівлі на базарах і заявити про це урядові. Щоб познайомити селян з ріжними сортами і правдивою постановкою садівництва: заснувати передвижні музеї і просити у департаменту допомоги на заснування передвижного інституту по американському зразку.

Доклад М. С. Нестеровського про хуторські садки. Селяне,—каже докладчик,—вийшовши на хутори, сами прохують допомоги їм завести садок, але досі помагала їм тільки землеустроїтельна комісія, через те необхідно звернутись і до земства, щоб і вони давали на це асїгновки. З'їзд вирішив, що земство повинно прийняти у цьому участь, бо садки не тільки принесять пряму користь, але захистять хутори і від пожарів, з котрими хуторянам важко боротись. Садки будуть закладатись по постанові з'їзду на мінімальній площі 1/4 десат. з асїгновкою на кожний 50 рублів.

А. С. Подрешетников у своєму докладі про «праздники деревонасаждения», докладно познайомив з великим завданням цих свят в педагогічній, протипожарній і садівницькій справі. Привчання дітей любити дерево дасть змогу робити природничі посади, котрі тепер без жалю нищать пастухами й розбійниками, посадка ж у такі свята дерев по уліцях і площах сел захистить від страшного ворога—пожара, докладна посадка дерев укуні з інструктором і дітьми покаже їм технічні прийоми. З'їзд найшов «праздники деревонасаждения» дуже користними і вирішив прохати у земства допомоги на їх упорядкування.

Після засідання київський повітій інструктор М. С. Нестеровський висловив від усього з'їзду побажання, щоб обсадили і украсити могилу Т. Г. Шевченка декоративними деревами і квітками.

З'їзд найшов бажаним скликати друге зібрання на осінь і тоді ж улаштувати невелику виставку.

Чергове Загальне Зібрання уповноважених од потребителів товариств Київської Спільки.

7 марта зібрання починається у 10^{1/2} год. ранку.

Вухгалтер спілки д. Васильєв читає цифрове справоздання і становище київської спілки на 1 січня 1912 року.

Далі читається доклад по питанню про взаємні відносини київської спілки до московської та до районного центру.

З доклада видно, що торговельна діяльність московської агентури потрібительних т-в в Київі та його районі аутрлялась з цілм рядом труднощів і особливостей в праці, обминають які без спільної і до того організованої плавомірної праці а участю місцевих сил,—вона не має ні змоги, ні засобів. Район агентури охоплює, здебільшого, невелику площу сільських повітів, що прилягають до Київя і валежать до трьох сусежних губерній; плсщу цю і раніш обслуговувала київська спілка потребительних т-в. Клієнтура агентури мало чим змінилась од клієнтури спілки. Об'єднать коло себе закупочну силу більшости місцевих т-в і придбати значіння краевого оптово-закупочного осередка агентура може тільки через посередництво наших самостійных дрібно-радонних осередків.

Таке об'єднання могло б бути, як би київська спілка не була спілкою Київщини, раз же вона е спілка Київщини, то райони не Київщини, які фактично прилягають до неї, не можуть коло неї об'єднатись і через те почали виникати дрібно-районні центри, як те траплялось у Вінниці, Прокуріві, Жмеринці та инш.

З'їзди представників ріжних губерній де-яким чиним помагають краєвому об'єднанню потребительних т-в. Праці по об'єднанню вже початі, але ще добре не розроблені. Тут докладчик приводить де-які пункти об'єднання і говорить далі про те, яка роль буде належати агенту московської спілки в ділі цього колегіального управління.

По вислуханню доклада зібрання робить такі постанови: 1) Ухвалити характер і напрямок праці по об'єднанню всіх колегій в одна районний центр з тим, що на салдушке загальне зібрання увесь, вироблений на спробі і виробований в ділі проект згоди буде вивезено на роагляд і затверження зібрання київської спілки, перш ніж його буде послано на затверження зібрання уповноважених московської спілки.

2) Важано, щоб все торговельне справоздання київської агентури, перш ніж воно дістане остаточне затверження на московському зібранні уповноважених, проходило через зібрання уповноважених київської спілки.

3) Доручити бюро зробити все що можливо в напрямі склянання представників потребительних т-в од губерній, сусежних в Київщині; т-ва ці тепер фактично обслуговуються з київського центру.

Далі йдуть доклады про зібрання уповноважених московської спілки потребительных товариств, про представництво київського району в центральній сільській організації потребительных т-в і про районні об'єднання. Два останні доклады викликали ба-

гато цікавих і жвавих суперечок. Про ці доклады ми подамо авідомлення у завтрашньому номері.

На біжучі теми.

Якийсь союзник-шик-письмак У «Нове Время» пише так: «О, рідний батечку, Суворе, Не знаеш ти, яке нам горе Приніс ганебний «колос життя»: Союзна рать авсім розбита... Погані в Київі діла: Ми в лапах жиди а халда. Куди не глянь—хахол із жадом Бредуть по вулицях із житом. Мов в «самостійній Україні», Або, пранаймай, в Палестині, І продають воім колоски; А ми, союзники-шишки, Без діла ходимо, блукаем І що робити й сами не знаем: Чи брати в руки макогони І їм вчиняти заборони, Чн може... Ек, сумні діла: Ми в лапах жиди а халда!»... П. Михайлович.

За кордоном.

Боротьба з соціалізмом в Японії.

Рік тому японське суспільство було дуже схвилюване великим процесом анархистів, і тепер всім відомо, як кабінет Катаури старався всіма силами пригнїтити зріст соціалізму і як уперто він боровся не тільки з активними соціалістами, а і з теоретиками. Щоб не продалась небезпечна соціалістична література Катаура оддав під догляд поліції всі японські книгарні, і ліхо було тому студентів чи професорів, який купував чи держав в себе такі книжки. Наперекір застеренням широких передових сфер освіченого громадянства, кабінет уперто додержувався своєї сістемі, і в кінці минулого року офіційна газета «Японський Таймс» заявила з радістю, що кабінетові міністрів вдалось з корінням вирити соціалізм в Японії.

Незабаром після цього кабінет Катаури мусів вийти в одставку і його замінив кабінет маркиза Сайюні. Сайюні вважався за людину м'яку і не дуже ворожу до соціалістів. Через це в Японії всі сподївались, що новий уряд не буде вживати таких суворих заходів проти соціалістів. Але вийшло так, що наскільки уряд японський помилился, гадаючи, що соціалістичне вєже немає в Японії, настільки соціалісти помилились, гадаючи, що нове міністерство не буде таким крутим до них, як міністерство Катаури. Недавно в Токіо всі були здивовані арештом Сен-Катаями, відомого соціалістичного лїдера, який не брав ніякої участі а анархистичному рухові. А тим часом Сен-Катаяму і його десятків товаришів обвинувачують в цьому, бо вони підбивали трамвайних служаших до забастовки. Забастовка служашим вдалась. Після цього почались репресії з боку уряду і проти робітників.

Суфранізм в Італії.

Парламентська комісія в Римі, що розглядала законопроект про виборчі права жінок, ухвалила поширити ці права на всіх жінок, що досягли 25 літ і мають освітній ценз (курс 6-класної народньої школи), або мають якась майно і платять за нього податі не менше 100 франків в рік.

Подорож болгарських учителів.

Питання про подорож болгарських народних учителів в Росію вже вияснилось. Йде 50 душ, з них половина учителюк.

Екскурсанти вчать національних болгарських пісень і танців, щоб при нагоді виконати їх перед російськими товаришами.

Останні вісти.

(З газет та по телеграфу).

Всякі звістия.

ПЕТЕРБУРГ. Скараї деп. Голодובה, який позивав 34 депутатів, що підписали запитання про вбивство Караваєва, по постанові ради міністрів не дано ходу. Скаргу повернуто Голодобову.

Сенатор Гарін зривав кілька трусів у Петербурі. Він ревизує постановки інженерного відомства. Між ревизорами два полковники-юристи і два товариші прокурора.

16 априля в Ташкент прибудить Сухомінін, щоб ознайомитись з бойовою підготовкою військової округи.

По останнім відомостям в 1911 році в Петербурі було населення 1.962.000 душ. Умерло торік 41.635 душ; а них од сухот 5.189 д.

На медичній факультет томського університета можуть прийняти коло 100 душ вільных-слухачюк урожденюк Сїбіру.

Наложено арешт на книгу Розанова «Уединенное».

На конуріє імени Островського подано 109 п'єс. Комітет ні за одну з них не признає премії.

Видні представники правих організацій радяться, як повернути з заслання ел. Гермогена.

Одлаво в оредіду на 24 роки підвєстятися землі лісного інститута для будови на її студентського академічного клуба.

Сенат висловився за те, щоб міністер внутрішніх справ обов'язково розглядав скарги жителів на губернаторів.

Професорський суд в петербурзькому у-ті, признаний міністром Касов, виправдав 28 студентів, обвинувачених за участь в останніх студентських сходках.

«Р'їч» повідомляє: помішник Дамая Мацохи Залого прислав в пет-

роковський окружний суд заяву, що він сам пограбував ризи ченстоховської чудотворної ікони Божої Матері. Мацоха не брав участі в цьому грабїжі.

Зважаючи на недалекі вибори в 4-ту Думу, в Петербурі засновується нова організація, яка об'єднає всі прогресивні безпартійні елементи. В платформу організації перш за все входить боротьба з націоналістами.

Фінляндським лодчманам, що демонстративно вийшли в одставку, адміністрація наказала виселитись з району свєаборзького кріпости.

МОСКВА. Четарьом приват-доцентам, які не читали лекцій цілий рік, поражено ошинути з себе звання. Математичний факультет, обговоривши постанову ради не дозволяти доцентам курсів паралельних а професорськими, визнає, що це гальмуватиме навчання.

РОСТОВ-на-ДОНУ. Ведеться слідство а приводу нещастя на шахті «Гальчанка». Робітників буде задоволено по закону. Більше половини їх авсім киде шахти, інших переведуть на другі шахти.

САРАТОВ. В 8 столових, одкритих на кошті киян, харчується 590 душ. Багатом одмовляють через недостачу коштів. Нужда більшає. Потрібні жертви грошима і луоде.

ВАРШАВА. В Лодзі 7 марта опідає в найлюднійшій частині города озброєні грабїжники впади на артильщика, який віз а банка на фабрику Гебера 20.000 карб. в сталій касеті. Грабїжні скочили на віз, погналі коней в глухе місце і тут почали розривать касетку дїнамітом, а потім розбивать молотами. Збіглись робітники а сусідньої фабрики, але грабїжники втекли, одстріляючись. Поранено робітника й хлопця. Гроші цілі.

ЗА КОРДОНОМ.

Всякі звістия.

ПЕТЕРБУРГ. З Відня повідомляють: 10 марта імператор Вільгельм прибував в Відень. Він має одвідати Франца Йосифа.

Порта заявила державам протест а приводу заснування на острові Крїті революційного виконавчого комітету. Грецію повідомлено про турецьку ноту і вказано, що посліла критських депутатів в грецькій парламенті порушити дружбу народів.

З Рима: Італійський король мав думку одвідати Росію ще до війни. Війна ж примусила його одложити на який час свій намір. Привід для майбутніх одвідань—гарне відношення Росії до Італії підчас війни.

«Vor. Zeit.» повідомляє, що в Парижі не задоволені політикою Сазонова на Вільньюму і Далекому Скоді. Нарікають на Сазонова за те, що він мало звертає уваги на інтереси Франції і ігнорує союзні обов'язки.

На лондонській біржі падають чужоземні папери, особливо турецькі. На бельгійській біржі впади російські папери.

Література, наука, умільсть і техніка

► Видавництво «Чис» випустило другим накладом такі листівки: Шевченко за молоді (з власноручного портрета), Шевченко (без шапки), Шевченко в шапці (з портрета Крамьського), Шевченко у весь зріст (з фотографії).

Крім того, М. Кропивницький (з фотографії). Кожна листівка а автографом.

Бібліографія.

Т. Осадчий. Українське селство та його історична доля. Історично-статистична розвідка. Ціна 20 коп. Київ, 1912. Стр. 32.

Автор дуже сміливо вважає оже невеличку книжечку за розвідку. Але і популярною брошурою назвати її, як побачимо далі, ні в яким разі не можна.

Комп'юлітативна робота Д. Осадчого присвячена велим цікавій темі, історії українського селства од найдавніших часів і до наших днів.

Розпадається вона на три часті. В першій з їх іде мова про «долю селства в історії України», про його економічне та юридичне становище аж до заведення кріпацтва на Україні за часів Катерини II та про всякі селські рухи. Говорить про все це похачем конспективно з антуражем цїтат з актів, універсалів і т. п. «документів», без плану, а до того ще і негарною мовою. В другій частині малюється «залежність крєпака селянина», вплив крєпацтва на економічну руйну селян, на їхне особисте становище і т. д. Тут справа ще гірше, бо присвячено цьому величезному питанню тільки неповних 3 сторінок. Нарешті, після історичної розвідки йде розвідка статистична, остання частина книжки, в котрій автор оповідає нам про «українське селство після 1861 року». В цій частині Д. Осадчий розглядає наділи селян по губерніях та районах України, додає до цього невідомо чому відомості про купівлю селянами землі за часи 1883—1908 рр. На цьому і кінчається книжка, чи то пак «розвідка». Були добрі наміри, і цікаві наміри в Д. Осадчого, та нічого путнього з цього не вийшло. Правда, ще за це можна б і не ремствувати—що міг, те й зробив, хай инші зроблять краще.

Але од що викликає обурення, так це мова. Послухайте тільки.

«На шот», «небезпека» (небезпечність), «но», «недостача» (хїба), «нищетний» (злиденний)—такими перлами

прикрашено всю книжку. Ще гірша орфографія. Найгірша коректура. Спочиваєш коли не коли, як що знайдеш українське слово, а до того ще й вірно надруковане.

Писати такою мовою книжки, це значить давати всяким киявлянінським бланним привід кепкувати з української мови! От що найбільше обурює, це те, що напевне д. Осадчий на цю саму тему російською мовою написав би добру книжку. Невже ж не можна, перше ніж писати українською книжку, навчитися добре рідної мови.

Ото ж з усякого погляду книжка д. Осадчого не має вартости. М.

Театр і музика. УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР.

„Украдене щастя“—драма Івана Франка, яку оце вперше виставлено в театрі Садовського—дуже цінне придбання Українського Київського театру. Цінне воно і як твір високої літературної вартости, що одбиває в собі великий талант і могутній розум нашого славного письменника; цінне, і як вразлива постава, що з першого разу була так блискучо показана аудиторії.

Надзвичайно реалістична панорама буденного селянського життя, правдива й щира взагалі й до найдрібніших деталей,—цеє Франка має силу акції й епичности. І хоча, по ходу дії, автор часто ставить своїх героїв в несприятливі, епізодичного гатунку умови, отже почуття артизму не допущає його до вигаданости, шаблонних, затасканих ефектів. Автор не вводить зайвих персонажів, додержує цілком ролі драми тисного кола людей, зв'язаних до купи, не впускає в цей гурт стороннього елемента; і, не зважаючи на цю замкнутість дії в невеликому колі, уміє увеселити глядача, увеселити час тримає його в напруженні. З цього боку, з боку техніки, „Украдене щастя“, дуже нагадує вразкові ролі драми Гауптмана, Зудермана, Уальда, то що. Не менш цікава п'єса й з боку етнографічного, як драматизована ілюстрація життя наших закордонних земляків.

Як уже я зазначив вище, й поставлено було п'єсу на диво добре. Навіть невелика сама собою спаладала думка про те, що нам—українцям вже нема чого марити про утворення „художнього театру“, про що так недавно писалося в газетах, бо ми вже його маємо. І коли часами нас не заводять думки про театр,—то зовсім не через те, що він такий, як він є, а через те, що немає в нього в руках відповідного матеріалу, що, змусивши увеселити час вичувати нові п'єси для постановки, він одночасно змусив ставити іноді речі, далеко вищі од його гідности. Коли ж була знайдена справді літературна п'єса,—то наш київський художній український театр ніколи не дасть нічого по вартості виконання, а навпаки: дуже часто підніме п'єсу, додасть до думки автора багато свого, цінного й могутнього.

Прекрасно поставлена п'єса Франка зробила на аудиторію величезне враження, розуміється не на всю аудиторію, а на ту її частину, яка сподобана бачити внутрішню драму, яка зможе оцінити артизм, яка бачить ті слова, що показує автор і артист „своєю видимою мрією сміх“.

Кого з виконавців відзначити? Був настільки повний ансамбль, що навіть трудно сказати, хто був ліпшим з виконавців відповідальних ролей. Правда, д. Паничківський (Микола Задорожний) у цій виставі подало діяти до верхів артизму. Мені здається навіть, що раніше це не було у артиста такої прекрасної ролі, такої виняткової творчости, як поєднати „м'якого й надмірно податливого“ Миколи Задорожного. І як глибоко ворушує ця постава самого артиста, як близько, здається, вона підходить йому до душі. З першого вступу на сцену і до останнього моменту—це живий чоловік, що говорить не заучено, чужі слова, що робить не заповідані автором рухи,—а переживає все власне життя...

Сильну й могутню постава дає Марьяненко в ролі жандарма Гурмана; рівно й правдиво грає д. Липницька (Анна) й артистично проводить німі сцени, які страшенно трудні з боку техніки й яких так багато в п'єсі. Не можна більшого вимагати од д. Борисоглібської; гарний вігт у Маловича. Просто й реально грає селянина (Бабача) Мироненко. І тільки хіба д. Березовського можна заквітати надмірною рухливістю й тенденцією до шаржу в невеликій ролі Шльоми.

Народні сцени, з визначною, рельєфною групою музик (як завжди, чудовий грім д. Марьяніча) поставлені вразливо; стройні, лагодні й художні співи...

Одно слово, поставлено п'єсу бездоганно, любовано й колоритно. Не врилося навіть, що це—прем'єра,—до того чисто й рівно вона проходила.

Успіх видатний. Вурні овації. Д. Липницький піднесено квіти. Театр був повний.

В. Старий.

— Український театр. Сьогодні в театрі М. К. Садовського київський український театр упорядковує кон-

церт пам'яті Т. Г. Шевченка. В концерті беруть участь: М. М. Старицька, М. К. Садовський (декламація), д.д. **, арт. опери Внуковський, Ісаченко, Карлашов, арт. Им. театрів Ровановський; оркестр з театру д. Садовського та мішаний хор українського клубу і театру д. Садовського під керуванням П. Р. Злобіна.

— Городський театр. Сьогодні йде оп. „Травіата“, в цій виставі останній раз виступають гастрольори Марія Гальвані-де-Техаді і Еміліо Переа.

— Театр „Соловцов“. Сьогодні бенефіс популярного у Києві артиста І. А. Слонова; для свого бенефісу д. Слонов вибрав дуже цікаву п'єсу Г. Гауптмана „Б'єство Габрієля Шиллінга“.

— Театральний мартиролог. Драматична цезура в останній час не дозволила до вистави на сцені: драму арт. М. Вільманського „Чорний день“, драму Л. Українки „Рудин і Прієпіла“ і мелодраму „Помета гуцула“, подає в новій переробці (по Корженевському) С. Тобілевичевої. Особливо тут дивує і вражає заборона „Помети гуцула“, старої мелодрами, що в двох переробках (К. Карого і К. Підласоцького) виставлялась в нашій театрі на протязі 20 літ!

ДОПИСИ

(Од власних кореспондентів).

С. КАЛЬНИК, липовецького повіту (на Київщині). Вистави на селі. У нас в сахарний завод. Звичайно, по таких місцях між робітниками в святі дні падають п'янтво та білки. Робітник іде до шинку, бо немає якоїсь іншої користної розваги. Упорядкуй для нього читання чи виставу, і робітник з охотою піде на читання або виставу, а не до шинку. Цьому можуть бути прикладом наші робітники сахарного заводу. Дякуючи енергії одного із заводських служачих д. П., робітники з великою охотою взяли до вистав. І цікаво, що симпатії їх цілком лежать до п'єс українських письменників. Так, в останні часи було виставлено такі українські п'єси: „Суета“, „Батькова казка“ К. Карого, „Сватання на Гончарівці“ Квітки, „Майська ніч“ і інші. А оце 2-го февраля під проводом того ж таки д. П. виставляли робітники при заводі „Мартин Борула“ К. Карого. П'єса мала великий успіх. Чистий прибуток, в сумі 100 карб., упорядки спектакля рішили передати через редакцію „Ради“ для київських столпов, що функціонують в голодних місцевостях саратівської губернії. Вагай, треба признати, що вистави мають користі наслідки, вони повинні будувати думку робітника, і тепер все частіш можна бачити в руках робітника книжку і газету. Тільки треба пожалувати, що наші учителі стоять якось остронь, лишаючи робітників самих собі.

С. КУТКИ, н.-волниського повіту (на Волині). Тутешня життя. Невелике село наше з тисячою душ населення лежить в дуже глухій місцевості. Темнота, вбожество та злидні падають серед селян. Є в нас церк.-пар. школа, в якій одержують селянські діти освіту, але за браком, хоч якої небуль в цій школі бібліотеки, ця освіта не довго держиться в дитячих головах. Не встигає хлопець вийти з цієї школи, як через який час невмітме й відписатись. Та й не диво-ж, бо в школі він хоч аби яку книжку, а все ж таки читав, а по свідченню школи читати нічого. В шкільній бібліотеці крім кількох примірників життя святих нічого нема, хоч би один який примірник по селянському господарству.

Недода та злидні селян все частіш та більш гонять їх з рідного кубла. Де-які селяне одвідали вже й американського хліба і тепер тівають туди цілими десятками. Правда, що тамшні заробітки далеко кращі ніж тутешні, але не дуже велику з них користь має наш селянин. Недавно отсе повернулось в Америку кілька чоловік, попривозили потроху, грошей, але після заробітків почали пиячити, як день, так ніч, а через який час, полапавши порожню кишеню, чухають потилицю, деб-то гротчей взяли, та й знов помандрують на заробітки, бо злидні пишати і гонять з хати.

Нічого робить, вони знов звертаються до знайомого єврея за позикою і знов платять цьому благодітелю по копійці в тиждень з рубля проценту. Відний селянин і не знає, що з цих копійок наростає на сотню за рік аж 52 карб.

Але щож робить, коли селяне не знають нішої стежки, крім тієї, що до шинку. Од цих „американців“ багато вчаться й тутешні селяне. Одержеж і в свято, замість церкви сидять по шинках.

С. МАТВИЙКІВ, моголівського повіту (на Поділлі). Ц.-н. школа. До 1905 року в Матвійкові, на дві з половиною тисячі людности, існувала тільки одна церковно-парахвільна школа. В 1905 році вельмово відкрило тут свою школу, а церковна, не маючи ніяких коштів, мусіла закритись. Але єпархіяльне начальство почало гримати за це на місцевого священика, покаявучи всю вину за смерть церковної школи на нього, і той мусів зробити заходи, щоб відчинити знов церков-

Вийшов в продаж новий портрет в ФАРБАХ

Т. Шевченка

(НЕ В ШАПЦІ).

ДВА ВИДАННЯ: 1) 24x31 сант. (без білих країв) на добротному білому картоні, ціна 1 руб. теж на тонкому, наклеєний на кольоровий картон, ціна 75 коп.

2) Малий портрет 8 1/2x11 1/2 сант. (без країв), ціна 15 коп., з того-ж портрета листовні картки, десятко 75 коп.

Портрет виконано в хіміко-графічному заводі Deporte Panzer в Празі (Чехія).

БРЕЛОКИ-ЖЕТОНИ

з портретом Т. ШЕВЧЕНКА (Новий випуск)—другий бік гладенький золоті 56 проб.—ціна 14 р., срібні 84 проб.—ціна 1 р. 50 коп., бронзові—ціна 75 коп.

Продається в крамниці „ЧАС“, Театральна площа 48, в Українській книгарні „Безаківська“, 8, і в книгарні „Лит.-Наука. Вістник“, В.-Володимирська 28. 100 47 3

1-го січня 1912 року почала виходити єдина українська часопись на Слобідській Україні

„СНІП“

яка містить в собі статті в справах політичних та громадських; огляди критичні: в поля літератури та мистецтва; фельетони, оповідання, вірші; галерею сучасних діячів; хроніку подій, дописи, ілюстрації то-що. Виходить раз на тиждень. Умови передплати: на рік 3 руб., пів року 1 р. 75 коп., 3 місяці 1 руб., окреме число 5 коп. З жордон на рік 4 руб., пів-року 2 руб. Річні передплатники одержать безплатний додаток. Адреса: ХАРЬКІВ, Конторська, 21.

Приймається передплата на тижневу радикальну, політичну часопись

ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС.

Передплата на рік для Російської України 3 карб., на 1/2 року 1 1/2 карб. Адреса: „Галичина“, Львів, вул. Кооперника ч 16. Lemberg Oesterreich.

Приймається передплата на 1912 рік на часопись

„ДІЛО“

Виходить щодня. Передплата на рік для Російської України 44 корони, на пів року 22 корони; за зміну адреси 50 сотиків. Адреса редакції: Галичина, Львів, Ринок ч. 10. Oesterreich Lemberg.

Рідкий Край.

Рік видання 7-й. ЧАСОПИСЬ ЛІТЕРАТУРНА І ГРОМАДСЬКА, З МАЛЮНКАМИ. Містить: звіти про громадські справи, звістки з життя на Україні й в інших краях, оповідання, пьєси для театру, вірші, відомості господарські, звістки про українські книжки, про театр і інше мистецтво, оповістки. Малюнки—в часописі: народні постаті, портрети, краєвиди, будинки, виробы, узорні. Ноти—в часописі: композиції на українські слова, народні пісні.

МОЛОДА УКРАЇНА.

Додаток до „Рідного Краю“, єдина українська часопись для дітей, з малюнками. ВИХОДИТЬ 1 РАЗ НА МІСЯЦЬ. Річний передплатникам „Рідного Краю“—ЗВІРНИК УЗОРІВ УКРАЇНСЬКИХ. „Рідн. Край“ без „Молодої України“—3 руб., на рік і 1 р. 50 коп. на пів-року; з „Мод. Укр.“ 4 р. на рік, і 2 р. на пів-року; річна плата за „Рідний Край“ з „Молодою Україною“ 4 рублі.—За границю—річні ціни на 1 рубель дорожче. „МОЛОДА УКРАЇНА“ без „Рідного Краю“—2 рублі на рік, і 1 р. на пів-року. Ціна за оповістки: 20 коп. за стрічку. Окреме число „Рідного Краю“—12 коп. Київ, Благовіщенська ул. ч. 101. Видає обидві часописі О. КОСАЧ (О. Пчілка).

ПРОДАЄТЬСЯ КНИЖКА:

„ОПОВІДАННЯ“

Басиля Стефаніна. 3 портретом автора. В книзі уміщено такі оповідання: Ангел, Сама самісна, Сон, Басараби, Озимина, Зюдіт, Синя книжечка, Винодичи з села, Стратини, В корчмі, Лесева фамилія, Побожка, Вечірня годинка, Майстер, Мамин синок, Катруся, Портрет, Давидина, Вістуні, Май, Палій, Смерть, Кляноні аистки, Цохорон, Такий папок, Овіль, Школа, Новина, Каміний хрест, Засідання, 3 міста Ілущи, Святий вечір, Діти, Пілоси, Лав, Лист. ЦІНА 70 коп., на кращому папері 85 коп. (ВЛАСНІСТЬ РЕДАКЦІЇ „РАДИ“.) Виключний склад видання в УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ—Київ, Безаківська, 8; продаж там-же і по всіх інших українських книгарнях. 0-165-1

Приймається передплата на 1912 рік на українську двохтижневу часопись з малюнками

ДНІПРОВІ ХВИЛІ

Рік видання другий. Виходить у Катеринославі з початку й в середині кожного місяця по такій програмі: 1) Статті про громадські справи; 2) вірші й оповідання; 3) науково-популярні статті про селянське господарство, про промисловість, про старі часи на Україні, про пам'ятки нашої старовини і т. инш.; 4) про українське письменство і про освіту на Україні; 5) остинні звістки українського життя у нас і в Галичині; 6) новини нашого письменства; 7) дописи; 8) листування редакції.

Особливу увагу звертають „Дніпрові Хвилі“ на ознаки українського життя в Катеринославі. Передплата на рік (з пересилкою) 2 руб. 40 коп., на півроку 1 руб. 20 коп., на 3 місяці 60 коп. Кожен номер нарізно 10 коп. Передплатникам, що заплатили в 1911 році більш як 2 руб. 40 к., злишок зраховується на 1912 рік. Пробні номери висилаються за дві 7-коп. марки. Гроші треба посылати на адресу: Катеринослав, Проспект, книгарня М. Лозинської для редакції „Дніпрових Хвиль“, або ж Катеринослав, Московська вулиця, 7. К. Е. Котоу. Редактор-видавець К. КОТОВ.

ну школу. З 1910 року церковна школа знов воскресла, але як вона живе, то сором людям розказувати. Селяне арікались давати які-небудь кошти від себе на содержание цієї школи, а єпархіяльна шкільна рада призначила від себе тільки 150 карбованців, з яких 120 на жалування вчителів, а 30 на книжки, паливо, сторожа і т. и. Через це не давно, що вчителька, одержуючи тут за свою службу по 10 карбованців в місяць, ходить почувати десь на економію до знайомих, бо помешкання її нема чим опалювати. В класі теж холод такий, що собака не втримався б, а не то селянські діти. Будинок церковної школи в 1905 до 1910 року пустував; в ньому відбувались селянські сходки, всяка пиятичка і т. и. Так само й тепер: приїде неділя, то всякі п'яничі находять собі притулок в церковній школі. В такі часи вчителька мусить навіть носу не показувати до школи, бо нема де подітись. А шкільне начальство не звертає на це ніякої уваги.

Листування редакції.

Д-ю Вікторію Ковалю. Зайдіть будь ласка сьогодні од 12—4 год. дня в контору редакції.

Справочний оддія.

Календарні відомості. П'ятниця, 9-го марта. Великий піст. Св. Са 40 мучеників Севастійських, св. Кесарія, брати св. Григорія Богослова. Св. сон. 6 год.—хв., зах. сон. 6 год. 15 хв. Театр гор. пар. доду. „Концерт пам'яті Т. Г. Шевченка“.

Редактор В. Яновський. Видавець В. Чикаленко.

Оповістки.

Лікарі та Лікарні

ПРИТУЛОК ДЛЯ ПОРОДІЛЬ М. І. Дмитрієвої-Линчевської акушерки. Шлях догляд лік.-спец. Прийм. секр. вагітн. і породілля у всяку пору. Мар.-Благовіщенська 44.

Зуб на лі- Бр. ТЕТЕЛЬБАУМ, Прорина 24. (Прийм. лікарі-спец. 9 год. р. до 9 г. в. Поамб. 50 к., прийм. зуб. без болю 1 р. Штучні зуби 1 р.

Кабінет ЗУБОВОГО Дем'яновича-лікаря. Готина, пломбування і вставл. штучн. зуб. Прийм. 9—12, 3—6 години. Нестерівська, 36.

Готель „Україна“ НАТИ до міс. і на-добу, недорного Бузька-Курд., 34

ПРАЦЯ

Шукаю посади. ЗНАЮ 2-ну італ. бухгалтер. Згоден і на виїзд. Адр. листовно: ред. „Рада“ для Ф. П. 3-178-3

Українець молод. (має зван. на-мод. рол. вчн.) дуже нужд., згоден за харчі та помешк. бути пісьм., контор., прик., в книгар., або лакеєм, швейцар. та инш. Адр. редак. „Ради“ М. Ч. 3-181-2

ВСЯКІ

УКРАЇНСЬКА „ПРОСВІТА“ В ОДЕСІ, КНИГАРНЯ „ПІЛІСЬКА“ Ч. 53. Великий вибір українських книжок, листовних карток та нот. Висила книжок на провіняно. 20-151-9